

PROBLEMATIC ASPECTS OF ORGANISING THE MECHANISM OF PUBLIC ADMINISTRATION OF MEDICAL CARE AT THE COMMUNITY LEVEL IN THE CONTEXT OF MARTIAL LAW

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ МЕДИЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ НА РІВНІ ГРОМАДИ В КОНТЕКСТІ ВОЄННОГО СТАНУ

Oleksandr Tomak¹

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-498-6-21>

Важливою складовою раціональності взаємодії є встановлення функціонального взаємозв'язку між державою та територіальними громадами з урахуванням принципу субсидіарності. Це має особливе значення в умовах воєнного стану, оскільки всі члени владної ієрархії за своєю суттю схильні до централізації управління організацією. Тому безумовним пріоритетом сьогодні є визначення того, які зміни відбулися у формальному механізмі управління територіальною громадою в умовах воєнного режиму. Унікальною відмінністю в організації влади в умовах воєнного стану є поява нової форми тимчасової державної влади – військової адміністрації. Відповідно до частини 1 статті 4 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII [1] забезпечення виконання Конституції та законодавства України, а також вимог воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадської безпеки і порядку, охорони об'єктів критичної інфраструктури, захисту прав, свобод та інтересів громадян у місцевостях, де введено воєнний стан покликана виконувати державна установа – військова адміністрація. Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану» від 12.05.2022 № 2259-IX [2] зазначається, що на час дії воєнного стану сільські, селищні, міські голови територіальних громад, які не залучалися до бойових дій відповідальні за виконання правил правового режиму в умовах воєнного стану щодо:

1. Перерахування коштів з місцевих бюджетів на забезпечення потреб Збройних Сил України.

¹ Private Joint-Stock Company "Higher education institution "Interregional Academy of Personnel Management", Ukraine

2. Створення установ, призначених для надання безоплатної первинної правової допомоги, призначення та звільнення посадових осіб цих установ, участь у судових процесах фізичних або юридичних осіб з метою надання безоплатної первинної правової допомоги.

3. Боротьба з природними катастрофами, епідеміями та пандеміями.

4. Утилізація токсичних відходів.

Крім того, змінилися правила надання соціальних послуг у територіальній громаді. Зокрема, Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях» від 14.04.2022 № 2193-IX [3], яким територіальній громаді надано додаткові повноваження щодо визначення порядку надання послуг на своїй території під час дії воєнного стану. Як наслідок, закон надає повноваження виконавчим органам сільських, селищних, міських рад визначати особливості надання послуг в умовах воєнного стану на цих територіях. Це законодавство надає обласній структурній організації право захищати здоров'я та життя населення у разі загрози відповідно до норм військового права. Підвищення ефективності роботи громади щодо забезпечення потреб населення в медичній допомозі у разі виникнення надзвичайних ситуацій зумовлює необхідність створення закладів підтримки медичного забезпечення. Орієнтованість на повноту, своєчасність та системність надання медичної допомоги населенню в надзвичайних ситуаціях потребує виконання наступних заходів:

1. Оптимізація державної політики та інституційне забезпечення ефективної діяльності національної системи охорони здоров'я, удосконалення процесів управління за міжнародними прикладами та забезпечення фінансування розвитку системи охорони здоров'я.

2. Створення методики посилення фінансового забезпечення галузі охорони здоров'я та проведення координації фінансів. Диверсифікація джерел фінансування охорони здоров'я за рахунок [4]:

– допомога донорів та виділення гуманітарної підтримки галузі;

– інноваційні способи бюджетування;

– використання ресурсів накопичувальних фондів територіальних громад;

– зростання національних витрат на охорону здоров'я;

– пріоритетність галузі охорони здоров'я в загальному бюджеті.

– збільшення національної програми медичного страхування та сприяння розвитку ринку добровільного медичного страхування;

3. Реконструкція, відновлення та трансформація медичної мережі.

4. Підвищення якості медичних послуг для соціально незахищених верств населення, внутрішньо переміщених осіб та ветеранів бойових дій.

5. Зусилля щодо підвищення кадрового потенціалу в удосконаленні системи охорони здоров'я та максимізації оплати праці медичних працівників.

6. Покращення матеріально-технічного забезпечення охорони здоров'я відповідно до міжнародних стандартів і вимог, впровадження сучасних правових, економічних та управлінських методів.

7. Створення електронної системи охорони здоров'я. Запровадження персоніфікованого електронного реєстру громадян та сучасних інформаційних технологій у діяльності закладів первинної медико-санітарної допомоги.

8. Відновлення та розширення потенціалу фармацевтичної галузі, підвищення якості лікарських засобів та доступу до них. Ефективність запровадження наряду має бути забезпечена механізмами державної підтримки в поєднанні з автономією закладів охорони здоров'я та децентралізованим підходом до прийняття рішень щодо окремих напрямів медичної спеціальності.

Медична галузь продовжує займати важливе місце в системі державної охорони здоров'я населення. Створення сучасної системи охорони здоров'я, що відповідає міжнародним стандартам після війни, має ґрунтуватися на пріоритетних інтересах окремих громад на території та забезпечувати цілеспрямовану систему охорони здоров'я, яка в першу чергу призначена для людей.

Список використаних джерел:

1. Про правовий режим воєнного стану: Закон України «Про правовий режим воєнного стану» від 12.05.2015 р. № 389-VIII.

2. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану: Закон України від 12.05.2022 № 2259-IX.

3. Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях: Закон України від 14.04.2022 № 2193-IX.

4. Фінансування охорони здоров'я в Україні: стійкість в умовах війни: програмний документ щодо охорони здоров'я. Європейське регіональне бюро ВОЗ. 2023. 24 с. URL: <https://apps.who.int/iris/handle/10665/362077>.